

İcmal Məqalə

16-20 yaşlı qızlarda bədən quruluşu tiplərinin aşkarlanmasında müasir texnoloji üsulların tətbiqi

Allahverdiyev M.Q., Kəsəmənli Ə.K.¹

¹ Azərbaycan Tibb Universiteti. İnsan anatomiyası kafedrası.

Nəşr tarixi: avqust 2018

***Addresses for Correspondence :** Prof.Balakishi Hüseynov, 41, S.Vurgun street, Baku, AZ1022, Azerbaijan Medical University, Department of Human Anatomy, Email: medun91@mail.ru

Açar sözlər : bədən quruluşu, fiziki inkişaf göstəriciləri, bədən komponent tərkibi, bədən kütləsi indeksi

Müasir dövrdə müxtəlif yaş mərhələlərində, o cümlədən 16-20 yaşlı qızlarda bədən quruluşu tiplərinin aşkarlanması həm praktik, həm də nəzəri cəhətdən mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İnsan anatomiyasında konstitusional yanaşma orqanizmin forma və fiziki inkişaf dəyişikliklərini aydınlaşdırmağa əlverişli şərait yaradır. Ona görə də hər bir fərdə konstitusional yanaşma, kliniki profilli fənlər də daxil olmaqla, bir çox elmlərin maraq dairəsindədir. Bu baxımdan hazırda ənənəvi anatomo-antropometrik üsullarla yanaşı, bioimpedansometriya, rentgenodensitometriya və s. kimi müasir yüksək texnoloji üsullardan geniş istifadə olunur.

Bu üsullarla norma və patologiyalarda canlı insan bədəninin, o cümlədən bizim tədqiqat obyektimizi təşkil edən 16-20 yaşlı nisbi sağlam qızların bədən quruluşunun fiziki inkişaf göstəricilərini, onların bədəninin komponent tərkibini, eləcə də bədən kütləsi indeksini təyin etmək və onları qiymətləndirmək mümkün olur. Bədən sümük, piy və əzələ komponentləri tutumunun təhlilində bioimpedans metodunun diaqnostik dəqiqliyi, onun ənənəvi hesablama metodlarından üstünlükləri elmi ədəbiyyatda sübuta yetirilibdir. Ona görə də bioimpedans metodu təkcə anatomik tədqiqat işlərində deyil, həmçinin kliniki tədqiqatlarda, o cümlədən bariatik əməliyyat öncəsi müayinələrin yerinə yetirilməsində müvəffəqiyyətlə istifadə olunur.

Bioimpedans üsulundan istifadə etməklə, böyük həcmdə elmi informasiya toplanır və elmi ədəbiyyatda nəşr olunur.

Bioimpedans təhlillərinin texnoloji imkanları daim artır, tədqiqat sisteminin özünün effektivliyi isə durmadan proqresləşir. Bütün bunları nəzərə alaraq Azərbaycanda 16-20 yaşlı qızlarda müasir innovativ texnologiyalardan olan bioimpedans metodunu tətbiq etməklə, onların anatomo-antropometrik xüsusiyyətlərini, eləcə də fiziki inkişaf göstəricilərini aşkarlamağı münasib hesab edirik.

Maliyyə mənbəyi : yoxdur.

Maraqların toqquşması : yoxdur.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Siervogel RM, Demerath EW, Schubert C, et al. Puberty and body composition. *Horm Res.* 2003;60(supp 1):36–45.
2. VanItallie TB, Yang MU, Heymsfield SB, et al. Height-normalized indices of the body's fat-free mass and fat mass: Potentially useful indicators of nutritional status. *Am J Clin Nutr.* 1990;52:953–9.
3. Maynard LM, Wisemandle W, Roche AF, et al. Childhood body composition in relation to body mass index. *Pediatrics.* 2001;107:344–50.
4. Huang TTK, Johnson MS, Figueroa-Colon R, et al. Growth of visceral fat, subcutaneous abdominal

- fat, and total body fat in children. *Obes Res.* 2001;9:283–9.
5. Demerath EW, Schubert CM, Maynard LM, et al. Do changes in body mass index percentile reflect changes in body composition in children? Data from the Fels Longitudinal Study. *Pediatrics.* 2006;117:e487–e495.
 6. Freedman DS, Wang J, Maynard LM, et al. Relation of BMI to fat and fat-free mass among children and adolescents. *Int J Obes Relat Metab Disord.* 2005;29:1–5.